

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Primair Onderwijs

Van

Art. 6.1/2e

Datum

17 april 2023

Referentie

Bijlagen

ministeriële regeling

Intern OCW afgestemd

DUO, IVHO, PO, VO, WJZ

Extern OCW afgestemd

ATR, PO Raad VO raad LOWAN

VNG

Nota voorhang ontwerpregeling en ontwerpbesluit
uitfasering tijdelijke onderwijsvoorzieningen voor
ontheemden

Aanleiding

Op 14 juli 2022 is de Wet tijdelijke onderwijsvoorzieningen bij massale toestroom van ontheemden (afkomstig uit Oekraïne) in werking getreden. In de wet is bepaald dat de wettelijke grondslag voor deze voorzieningen komt te vervallen na twee jaar of eerder indien dat bij koninklijk besluit wordt bepaald. Indien dat het geval is, kunnen er nadere regels worden verbonden aan de uitfasering van tijdelijke onderwijsvoorzieningen (hierna: tov). Het kb en de ministeriële regeling moeten beide twee weken worden voorgehangen bij de Eerste en Tweede Kamer. In deze nota treft u ontwerpregelgeving aan om scholen en gemeenten te ondersteunen bij de uitfasering van de tov in schooljaar 2023-2024.

Geadviseerd besluit

- Uw akkoord op het verzenden van het ontwerp koninklijk besluit, de ontwerpregeling en op de toelichting bij de regeling naar de Eerste en Tweede Kamer voor de start van de wettelijk verplichte voorhang;
- Uw akkoord op de begeleidende brieven voor de Eerste en Tweede Kamer door ondertekening van de brieven.

Kernpunten

Met de komst van veel Oekraïense vluchtelingen en daarmee leerlingen is in 2022 een onderwijsvoorziening in het leven geroepen speciaal voor Oekraïense ontheemden. Met de zojuist aangenomen wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen (hierna: tn timer), die voor alle vreemdelingen een plek in het onderwijs moet garanderen, is de tov niet meer noodzakelijk en zal deze afgebouwd worden. Met de komst van de tn timer zullen Oekraïense vluchtelingen die voortaan naar Nederland vluchten na het afschalen van de tov net als andere vreemdelingen instromen op een tn timer indien er geen plek is in het regulier onderwijs en dit in het belang is van de leerling.

In de wet is bepaald dat alle tov aan het einde van het schooljaar 2023-2024 vervallen. De wet biedt ruimte om bij koninklijk besluit te bepalen dat al vóór deze datum de wettelijke bepalingen over de tov's komen te vervallen. Bij ministeriële regeling kunnen vervolgens nadere voorschriften worden gegeven voor een ordentelijke uitfasering. Daarnaast zal de nieuwe wet voor de tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen in werking treden. Om de periode dat het mogelijk is zowel een tov's als een tn timer's in te richten te beperken en schoolbesturen de gelegenheid te geven om een uitfaseringsplan op te stellen en

onderwijspersoneel, ouders en leerlingen tijdig te informeren over de manier waarop zij de uitfasering kunnen vormgeven, alsook om aan te sluiten bij de behoefte in het veld (op dit moment faseren al een aantal tov uit) om duidelijkheid, wordt voorgesteld om:

1. Bij koninklijk besluit te regelen dat de mogelijkheid om een nieuwe tov te starten, wordt beëindigd per 1 januari 2024. Bestaande tov kunnen nog blijven bestaan tot uiterlijk 13 juli 2024 (po) of 1 augustus 2024 (vo) en mogen dit schooljaar nog nieuwe leerlingen uit Oekraïne inschrijven.
2. Bij ministeriële regeling nadere regels te stellen voor schoolbesturen om de uitfasering van de tov goed te laten verlopen en te borgen dat de doorstroom van leerlingen naar vervolgonderwijs tijdig wordt voorbereid en ingezet. De ontwerpregeling vloeit voort uit 215a van de WPO en art. 14.4 van de WVO 2020 zoals opgenomen in de Wet tijdelijke onderwijsvoorzieningen bij massale toestroom van ontheemden.
3. Schoolbesturen die een tov hebben ingericht per brief te informeren over de uitfasering. In de brief wordt ook ingegaan op afspraken met Oekraïens onderwijspersoneel. U ontvangt deze brief separaat ter ondertekening.

De regeling bevat een laagdrempelige procedure voor de uitfasering om te zorgen dat er voor alle tov-leerlingen een onderwijsplek beschikbaar is. Indien daartoe aanleiding bestaat, gaat het bestuur verder tijdig in gesprek met gemeente en omringende scholen over de onderwijshuisvesting en over doorstroom. Met het onderwijspersoneel worden gesprekken gevoerd over eventuele bijscholing, professionalisering en werkzaamheden vanaf schooljaar 2024-2025. Met deze voorschriften krijgen schoolbesturen meer houvast om tijdig keuzes te maken voor de uitstroom van ontheemde leerlingen, toekomstperspectief voor het onderwijzende personeel in een tov en het eventueel doorontwikkelen van het onderwijs.

Beoogd is dat de voorschriften in de regeling aansluiten bij de eerdere regelgeving en communicatie aan het veld en bij de behoeften van scholen, gemeenten, ouders, leerlingen, leraren en ander onderwijzend personeel. Er wordt nadrukkelijk niet voorzien in een langere termijn voor de tov, mede gelet op de Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen die op 3 oktober jl. is aangenomen door de Eerste Kamer. In communicatie aan de Kamers en aan het veld zal duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen tov en tnv.

Ten aanzien van de beschikbaar gestelde handreiking voor onderwijs Oekraïne geeft deze regeling vooral houvast voor het uitfaseren van de tov van de handreiking. Scholen kunnen overwegen om de locatie te benutten voor onderwijs van de school via het (opschalen van) bestaand regulier (nieuwkomers) onderwijs. Dan moeten zij aan de reguliere eisen van de WPO / WVO voldoen. De handreiking zal op basis van de ontwerpregeling worden geactualiseerd. Het proces zal steeds in nauw overleg met landelijke organisaties, gemeenten, tov en regiocoördinatoren worden ingevuld. Er zal beknopte communicatie beschikbaar worden gesteld in de vorm van een brief aan tov. Regiocoördinatoren zullen waar nodig informatie en ondersteuning bieden aan schoolbesturen en gemeenten.

Toelichting

- **Onderdelen van de ontwerpregeling uitfasering:**
 - **Einddatum:** in de regeling is opgenomen dat schoolbesturen in het po uiterlijk 13 juli 2024 hun tov gesloten moeten hebben en schoolbesturen in het vo uiterlijk 1 augustus 2024.
 - **Plan uitfasering:** Het schoolbestuur stelt zo snel mogelijk een uitfaseringsplan op. Dit plan wordt uiterlijk 1 maart 2024 naar Duo gestuurd en bevat nadere informatie over de beoogde wijze van uitfaseren. Hiervoor kan het bestuur aansluiten bij het eerder opgestelde inrichtingsplan tov en bij afspraken in de regio. Het bestuur moet in elk geval aangeven wanneer de tov wordt beëindigd, hoe de doorstroom van de leerlingen in een tov is geregeld, op welke wijze met het personeel afspraken zijn gemaakt over inzet en professionalisering en hoe het overleg met gemeenten en schoolbesturen is ingevuld over doorstroom en (indien relevant) de onderwijshuisvesting. Met dit plan voor uitfasering kunnen regiocoördinatoren en de inspectie de situatie volgen en voor schoolbesturen is het een instrument om tijdig met ketenpartners in gesprek te gaan over het toekomstperspectief.
 - **Reguliere erkenning Oekraïense leraren po:** Oekraïense leraren met een po-bevoegdheid konden een tijdelijke erkenning aanvragen om te werken in een tov. Vervalt de tov, dan vervalt ook de mogelijkheid om zelfstandig les te geven. In de wet is bepaald dat het schoolbestuur ervoor verantwoordelijk is om te faciliteren dat de leraar de Nederlandse taal kan verwerven op tenminste B2-niveau. Voor betrokken leraren en tov po is het belangrijk dat zij tijdig maatregelen nemen voor eventuele bijscholing zodat leraren bij DUO een reguliere erkenning aan kunnen vragen. In communicatie naar tov en leraren wordt hier specifiek aandacht aan besteed.
- **Afstemming landelijke organisaties:** de uitfasering is besproken met de VNG, LOWAN, de VO-raad en de PO-Raad. De organisaties steunen de laagdrempelige procedure en zorgvuldige communicatie. LOWAN stelde nog voor dat er positieve aandacht wordt gegeven aan het indienen van het plan voor uitfasering, als blijk van waardering voor schoolbesturen die zich voor deze kinderen hebben ingezet. De mogelijkheden hiervoor zullen worden besproken met COM.
- **Uitvoering:** DUO en de Inspectie van het Onderwijs zijn betrokken geweest bij het opstellen van de ontwerpregeling. Zij achtten de regeling uitvoerbaar en haalbaar (uitvoeringstoets)
- **FIN/IRF:** de regeling is informeel besproken met de IRF/FIN.
- **ATR:** het adviescollege heeft aangegeven de regeling niet formeel te toetsen, suggesties zijn verwerkt.